

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

ויאמר משנה

פרשת 'משפטים'. 'א' אדר ה'תשפ"א. עלון 122.

מאמר על פרשת השבוע:

"כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחפשי חינום" (שמות כ"א ב')

שופט בית המשפט העליון דב לוי, בביקורו במוסדות "מגדל אור" לפני למעלה מעשור, בקש להחכים בכל הקשור לניכור ולמרחק שבין הציבור החרדי לבית המשפט. "למה נמנע הציבור התורני, מלהביא את סכסוכיו בפני בית המשפט במדינה היהודית ששופטיו יהודים?", שאל אותי אז. השיבותיו בעדינות כי אנו, בני ישראל, זכינו שבנו בחר ה' מכל העמים ונתן לנו את תורתו. התורה שקיבלנו במעמד הר סיני נצחית היא, ונותנת חיים לעושה, ואינה דומה תורת חיים לכל חוקי המדינה ואורחותיה. "בכל זאת", התריס בפני השופט, "את חוקי התורה אני לא תמיד מצליח להבין. איך זה שאדם שגנב מרעהו, נמכר ונעשה לעבד למשך שש שנים? בעיני", כך אמר השופט, "זו דוגמה לעונש מוגזם שמטילים על אדם". ענית לו: "שופט נכבד, נגעת בנקודה רגישה, ואשיב לך עליה מניסיוני. עשרות בשנים אני עוסק בשיקום אסירים בבתי הסוהר בישראל. וזכורני: לפני ארבעים שנה, כשהתחלתי את הפעילות שלי, ראיתי את האוירה הקשה שבין הסוהרים לאסירים. "ראיתי את היחס המנוכר שקיבל האסיר, והבנתי את חוקי התורה. חז"ל מלמדים אותנו (קידושין כ.). "כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו". לומדים זאת מהכתוב "כי טוב לו עמך" – עמך במאכל ועמך במשתה, שלא תהא אתה אוכל פת נקיה והוא אוכל פת קיבר. תוספות שם מביאים מהירושלמי, שאם אין לו אלא כרית אחת, יתן אותה לעבד. הלא מדובר בגנב שנמכר בגניבתו, כי אין לו מה לשלם. ומדוע זה חלה חובה לתת לו את הכרית? הוא ישן על המיטה – ובעל הבית על הרצפה! התורה מלמדת אותנו את העומק שבדבר. איך נולד גנב? אין זאת אלא מפני שהגיע מבית של עניות ודוחק, שפלות ודלות. כתוצאה מכך לא קיבל חינוך ראוי, והתנהגותו בהתאם. אומרת התורה: מכור אותו לעבד שש שנים, כבד אותו, תן לו את הכרית שלך ומיטב המאכלים. או אז הוא יראה לגנב עיניו התנהגות ראויה, יחקה אותה ויאמץ אותה אל לבו. לא זו אף זו. גם לאחר שהוא עובד את בית אדוניו – חלה עליך מצות הענקה, "הענק תעניק לו" (דברים ט"ו י"ד), על מנת לבסס לו את החיים ולאפשר לו לפתוח דף חדש. לעומת זאת, בית המשפט הישראלי אכן שופט אותו לתקופת מעצר בת פחות משש שנים, אבל הדבר משפיע עליו בצורה שלילית. הוא נפגש שם עם אנשים מפוקפקים ולומד מהם שיטות מתוחכמות. הוא יוצא בלי פרנסה, ולרוב גם חוזר לסורו. המציאות הנהירה לי היטב מוכיחה היום, כי יותר מ-80% מהאסירים חוזרים לבית הסוהר!...

שבת שלום ומבורך!

המאמר נלקח מהספר "משכני אחרוך", מדרשות ראש ישיבת "אור החיים" רבי ראובן אלבז שליט"א.

חצי סיפור לשלחן שבת קודש:

מה עושים עם מליון קופסאות כפפות? חלק ב'.

המשך לסיפור מהעלון הקודם:

תקציר: ר' נחום קבל על עצמו לברך ברכת המזון מתוך הכתב. יום אחד הוא קנה בשותפות עם חברו חברה מסוימת. עמר זמן, ור' נחום רכש מיד חברו את החברה כולה. הוא נשאר עם חובות כבדים.

כמחצית השנה לאחר מכן, בעודו נאבק על תשלום החובות שנטל לצורך השלמת רכישת החברה, הגיעה אליו ביום בהיר הודעה אלקטרונית, שתוכנה גרם לו להלם מוחלט. בהודעה שנשלחה אליו ממנהל מפעל בסין שיצר בעבורו ציוד רפואי, נכתב כי מיליון קופסאות הכפפות החד פעמיות שהזמין מוכנות, וכי עליו להעביר את התשלום בעבורן כדי שהמשלוח יבוצע בהקדם. ר' נחום שפשף את עיניו כאינו מאמין: "מליון קופסאות?! הזמנתי בסך הכל מאה אלף!". הוא מהר להעמיד את המנהל על טעותו, אלא שהלה התעקש כי בהודעת ההזמנה נכתב המספר מליון. ר' נחום בדק ברשימת ההודעות היוצאות וגלה כי אכן טעה, ובהודעה ששלח למפעל הוסיף אפס אחד מיותר וכתב בטעות 1,000,000 במקום 100,000. המנהל הסיני לא ידע חכמות, נכתב לו מליון והוא יצר מליון. לר' נחום לא נותרה בררה אלא לבקש הלוואת ענק ולשלם את הסכום העצום. כעת הוא נותר להתמודד לבדו עם מליון קופסאות של כפפות? שאלה שעתידיה היתה להדיר את מנוחתו בתקופה הקרובה. בל נלאה אתכם בתיאור האכזבות הרבות שנחל ר' נחום בדרכו למכור את הכפפות. גם לאחר שהוריד את המחיר אל מתחת למחיר הקרן – לא מצא רוכש. החובות העיקריות עליו במאוד, זאת מלבד שהוצרך לשלם מידי חודש טבין ותקילין לבעל המחסן, שבו הייתה הסחורה מאופסת. ר' נחום יחל להפטר מהסחורה כמה שיותר מהר, אך נאלץ להמתין ולהמתין ללא תוחלת. כל אותה העת המשיך ר' נחום לדבוק בקבלתו, לברך את ברכת המזון מתוך הכתב, ובשלב מסוים אף החליט להוסיף חיוק על חיוק, בכך שהחל ליטול ידיים אף בארוחת הערב, כדי שיוכל לברך ברכת המזון פעם נוספת בכל יום, ובכך להגדיל את סגולת הפרנסה. בעיצומו של חורף ה'תש"פ, החלו השמועות לספר על וירוס חדש ומסתורי המתפשט בסין הרחוקה. ר' נחום, שהיה עסוק בניסיונות חוזרים ונשנים למכור את מטען הכפפות, לא חשב לרגע שהשמועות הללו קשורות אליו במידה כלשהי. לא חלף זמן רב, עד שהחלו להגיע שמועות על כמה נדבקים שהתגלו בארצות הברית. השמועות הדאיגו את רשויות הבריאות העולמיות, והן החלו לנקוט צעדים כדי למנוע את התפשטות המגפה. אט אט גם בארצות הברית חלחלה ההבנה, כי מדובר בוירוס מסוכן ומתעתע שיש למנוע את התפשטותו. לשם כך יצא הממשל בהוראות המחייבות היגיינה מחמירה במרחב הציבורי. באותה עת סברו כי עיקר התפשטותו של וירוס קורונה הוא דרך מגע, ועל כן חייבו עטיית כפפות במרחב הציבורי. כאשר באישון לילה התקשר אליו אחד מהסוחרים הרבים, שאליהם התחנן בחודשים האחרונים שירכוש ממנו את הכפפות במחיר הפסד, והפעם הסוחר היה זה שהתחנן לר' נחום למכור לו את מטען הכפפות, אז התעורר ר' נחום והבין כי אוצר של ממש שוכן תחת

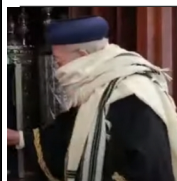

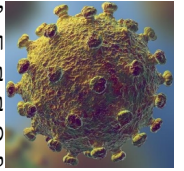
המאמר נלקח מהספר "משכני אחרוך", מדרשות ראש ישיבת "אור החיים" רבי ראובן אלבז שליט"א.

לקחי הקורונה:

חלק כ"ט

בעיר פראג משתמשים במטבע בשם "קורונה". הקורונה הזאת דוקא טובה. ללמדך שבכל דבר לא טוב יש דבר טוב. בתמונה: הראשון לציון ורבה של ירושלים הגאון רבי שלמה משה עמאר שליט"א קורא בתורה כשהטלית על פניו כמסכה.

ידיו. סין הגדולה השביתה את מפעליה לרגל המגפה, ובעולם נוצר מחסור אמיתי במצרך שהיה כה נצרך בתקופה זו – כפפות חד פעמיות. עוד זה מדבר וזה בא. בזה אחר זה התקשרו לר' נחום כל אותם סוחרים שעמם שוחח בחודשים האחרונים, והתחננו לרכוש ממנו את מטען הכפפות. ר' נחום לא מהר להענות לבקשתם, ורק כאשר הוצעה לו הצעה גבוהה במיוחד הסכים למכור את הכפפות. המחיר שקבל תמורת הסחורה – היה גבוה בעשרת מונים מהמחיר ששלם תמורתה. הסכום הספיק לו ברוח כדי לכסות את כל חובותיו ואף הותיר בידיו רוח עצום. אם תשאלו את ר' נחום, הוא בטוח שהסיעתא דשמיא העצומה שזכה לה הגיעה אליו בזכות ברכת המזון, ולנו לא נותר אלא לענות אמן לדבריו... מתוך עלון "לקראת שבת מלכתא – דרשו" 260 / עלון "וכל מאמינים" 359.

סיפור בהמשכים:

מה סוד הגרביים??? (חלק ד')

תקציר: אשה זקנה הגיעה לניחום אבלים אצל בני האדמו"ר מצאנו קלויזנבורג. בידיה היו זוג גרביים ישנות. היא ספרה שהיא היתה במחנה הפליטים אחרי השואה. יום אחד, פגש אותה האדמו"ר. היא ספרה לו את סיפור משפחתה. לפתע, הבחינה הנערה כי גם הרבי מתפרץ בבכי מר... הנערה נבהלה. סיפורה האישי אינו כה נדיר במחנה, זהו סיפורם של כל אחד מיושבי. מה מכאיב לרבי כל כך? מדוע עיניו זולגות דמעות? מה גרם לו להתחיל לבכות?! לפתע, פצה הרבי את פיו ואמר: "ראי נא, עברנו כוו מלחמה קשה, מלחמה מייסרת. כולנו אבדנו הכל, הכל ממש. משפחה, קהילה, חברים, בתים, נכסים. לא נשאר לנו כלום – רק הדמות היהודית שלנו, רק הנשמה היהודית המפעמת בנו. והנשמה הזו, שהיא הנכס היחיד שנותר לנו, היא כה מתייסרת כשאינה לבושה בצניעות מיטבית, כה קשה לה להסתובב בחוצות ללא גרביים, שהיא נדבך חשוב בצניעותן של בנות ישראל... האמיני לי", המשיך הרבי ודמעתו על לחיו, כשכאבו נבט מכל אות היוצאת מפיו, "אנחנו באמת מסתובבים כעקורים, כניצולים, כחסרי בית או מעמד. אבל הלא אנו יודעים ומאמינים כי אנו בניו של המלך, לאמיתו של דבר אנו נסיכים רמי מעלה. אינני יכול לחשוב על כך שתמשיכי להסתובב ללא גרביים בחוצות קריה, אין זה נאה לבתו של מלך מלכי המלכים!".

מה סוד הגרביים? המשך בעזרת ה' בעלון הבא...

הילולא דצדיקא:

האדמו"ר הרב ישראל אלתר מגור זצוק"ל – הבית ישראל, ב' אדר ה'תשל"ז. הרב לוי הכהן רבינוביץ' רפפורט זצוק"ל – מעדני השלחן, ב' אדר ה'תשע"ה. הרב מרדכי יפה זצוק"ל – בעל הלבושים, ג' אדר ב' ה'שע"ב. רבי אליעזר די אבילה זצוק"ל – באר מים חיים, ג' אדר א' ה'תקכ"ה. ר' אחאי בר רב הונא זצוק"ל – מרבנן סבוראי, ד' אדר ד'רס"ה. הרב אליעזר גורדון זצוק"ל – ראש ישיבת טעלוז, ד' אדר א' ה'תר"ע. רבי יוסף אביחצירא זצוק"ל, ד' אדר ה'תשל"ז. הרב דוד פוברסקי זצוק"ל – ראש ישיבת פוניבז', ו' אדר ה'תשנ"ט. נולד ונפטר משה רבנו ע"ה בן עמרם ויוכבד ע"ה, ז' אדר ב'שס"ט – בתפ"ט. האדמו"ר הרב יעקב יששכר בער מנדבורנא זצוק"ל – הבאר יעקב, ז' אדר ה'תשע"ב.

אודות פרשת "משפטים":

- יש לה 118 פסוקים.
- מתחילה בפרק כ"א פסוק א'.
- מסתיימת בפרק כ"ד פסוק י"ח.

חידות על פרשת השבוע:

- א. כמה ימים שהה משה בהר סיני?
- ב. את מי צריך לפדות בחמישה סלעים?
- ג. על מי יש ציווי מיוחד לא להונותו ולא ללוחצו?
- ד. שם נרדף לעני ומסכן.
- ה. מצוה הכתובה בפרשה?
- ו. באיזו מילה מתחילה פרשת השבוע?
- ז. מה עשה משה עם דם הקרבנות?
- ח. מי שגנב שור וטבח או מכרו, מה משלם?
- ט. איזה דבר אסור לאכול אותו ומשליכים אותו לכלב?
- י. למי ה' שומע יותר מהר מכל אדם?
- כ. שור שהרג אדם, מה בעליו ישלם?
- ל. מה ראו בני ישראל תחת רגלי השכינה?
- מ. מה פרשת השבוע?
- נ. שמו של אחד מבני אהרן הכהן.
- ס. על איזה הר נתנה התורה?
- ע. מי יוצא לחרות בשנה השביעית?
- פ. אחת האומות שהיו בארץ קודם שהיהודים נכנסו.
- צ. איזה בעל חיים ה' שלח לסלק את הגויים מארץ ישראל?
- ק. אחד השמות של חג השבועות.
- ר. ממה צריך להביא ביכורים?
- ש. בהוצאת דברים אלו יוצא עבד כנעני לחרות.
- ת. איזה ציווי מיוחד מצוה ה' לעשות עם הכסף?

על פי סדר א' - ב'

חידון נושא פרס:

- כמה פעמים בפרשה כתוב צמד המילים "ויאמר משה" (ביחד)?
- מה הקשר בין פרשת השבוע לבין ההפטרה?
- כמה מצוות יש בפרשה?

מי שיענה נכון על כל החידות – יכתוב בפתק, יכניס לתיבת הדואר ברחוב הרב פרנק 36 דירה 5 משפחת למני, עד יום שלישי בערב, ויכנס להגרלה על פרס. נתן גם להתקשר ל-025870079. הזוכה משבוע שעבר: שאלתי ואין עונה... מהם שמותיו של יתרו? תשובה: יתרו, יתר, רעואל, קיני, חובב, פוטיאל, חבר (רש"י שמות י"ח א').

כמה פעמים בפרשה כתוב צמד המילים "ויאמר משה" (ביחד)? תשובה: 3 פעמים. פרק י"ח פסוק ט"ו. פרק י"ט פסוק כ"ג. פרק כ' פסוק י"ז.

מי בפרשה נשק מישהו אחר חוץ מיתרו שנשק את משה? התשובה נמצאת במדרש על שיר השירים פרק א' פסוק ב'. כתוב במדרש על הפסוק "ישקני מנשיקות פיהו" שמלאך היה מוציא את הדיבור מהקדוש ברוך הוא, הולך לכל יהודי ויהודי, ואומר לו: "האם אתה מקבלני עליך? כך וכך דינים יש בו, כך וכך עונשים יש בו, כך וכך גירות יש בו, כך וכך מצוות יש בו, כך וכך מתן שכר יש בו". היהודי היה אומר "הן". ממשיך המלאך: "האם מקבל אתה אלוקות של הקדוש ברוך הוא?", והיהודי אומר "הן". מיד הדיבור היה מנשק את פיו של היהודי.

היכן בפרשה, חוץ מבעשרת הדברות, מרומזות שלושת העברות החמורות שעליהן נאמר "יהרג ואל יעבור"? "לא תעשון אתי אלקי כסף ואלקי זהב" (כ' כ) – עבודה זרה. "כי חרבך הנפת עליה" (כ' כב) – שפיכות דמים. "אשר לא תגלה ערותך" (כ' כג) – גילוי עריות.

מה הקשר בין פרשת השבוע לבין ההפטרה? בהפטרה מסופר על מה שראה ישעיהו הנביא במראה המרכבה. בפרשה מסופר על מה שראו בני ישראל במעמד הר סיני.

מזל טוב ל:
משפחת טנג'יר הי"ו
על הבר מצוה של הבן
שלמה הי"ו
יהי רצון שיזכו לגדלו לתורה
לחופה ולמעשים טובים!

זמני השבת:		שבת פרשת "משפטים".			הזמנים לפי ירושלים עיה"ק תוכב"א.			
הדלקת נרות	שקיעה	עלות השחר	נץ החמה	חצות היום והלילה	שקיעה	מוצאי שבת	צאת הכוכבים	רבנו תם
16:48	17:28	4:53	6:21:45	23/11:53	17:29	18:01	18:01	18:41

אשמח לקבל הערות, תיקונים, עצות ועוד. כדי להרשם כפרנס נא להתקשר ל-025870079. טען גנייה. נא לא לקרוא בזמן שאינו ראוי. העלון מוקדש לעילוי נשמת: שלמה חיים בן אסתר ז"ל. עליוה בת מרים ז"ל. הרב אליהו בן טובה בקשי דורות זצוק"ל. לפטות: משה בן שרה. חיה בת מלכה. יפה בת רחל. להצלחת משפחת למני. ר' נוריאל חנוך בן ר' שלום.

להחלמה מהירה: הרב רפאל גבריאל אליהו בן רחל חיה הכהן שליט"א